

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoE/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202309
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Magdaléna Želinská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514202309.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Mgr. Lenkou Zichovou, LL.M., advokátkou, Stropkovská 3, Bratislava, proti povinnej JUDr. Y. Q., bytom Q. D. XXX, o vymoženie 2 183,84 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 3. decembra 2014, č. k. 5Er/232/2014-21 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Jána Ondáša o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Uviedol, že exekučným titulom má byť rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom Victoria rozhodcovský súd v Žiline, zriadeného pri Victoria legal arbiter, s.r.o., sp. zn. RK-PC-1545/13-EK, ktorým bola uložená povinnosť vyplývajúca zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300042558 uzavretej dňa 28.10.2011 medzi oprávneným a povinným. S odkazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 169 ZoEÚ a čl. 153 ZES, Smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, rozsudok Súdneho dvora ES C-240/98 ohľadom nezáväznosti nekalých podmienok pre spotrebiteľa, C-168/05 a C-40/08 v súvislosti s ex offo povinnosťou súdu posudzovať nekalosť zmluvnej podmienky, dospel k záveru, že predmetná zmluva je tzv. absolútnym obchodom, na ktorý bolo potrebné vzhľadom na postavenie zmluvných strán (dodávateľ podnikateľ - spotrebiteľ fyzická osoba) aplikovať normy spotrebiteľského práva. Zmluva mala povahu adhéznou, typovú, formulárovú, bez možnosti spotrebiteľa meniť jej obsah, a preto súd preskúmal aj rozhodcovskú zmluvu. Tá nespĺnila kritérium individuálneho dojednaní, preto je neprimeranou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskom vzťahu a spôsobuje hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa, je preto neplatná. Tento záver vyvodil zo skutočnosti, že z nej nevyplýva, že by spotrebiteľovi boli poskytnuté informácie o riešení sporov v rozhodcovskom konaní, o podstate a následkoch rozhodcovského konania, o záväznosti rozhodcovského rozsudku, o prenášaní rozhodovania sporu na súkromnú osobu. Formálne predkladanie rozhodcovských zmlúv spotrebiteľom sa používa len na potvrdenie záveru o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov. Navyše aj procesný postup rozhodcovského súdu značne znevýhodňuje dlžníka - spotrebiteľa. Súd napokon uzavrel, že neplatnosť rozhodcovskej zmluvy viedla k tomu, že spor nemohol prejednať rozhodcovský súd, nemohol ani vydať rozsudok, nemal na to právomoc, ide o nevykonateľné rozhodnutie, tzv. paakt.

Oprávnený podal proti tomuto uzneseniu odvolanie. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa nesprávne vyložil § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Vo veci bola dojednaná rozhodcovská zmluva, ktorá

je individuálnou dohodou a nebola podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Spotrebiteľ mal právo od takejto zmluvy odstúpiť. Nesprávne sú podľa jeho názoru aj závery súdu o tom, že rozhodcovská zmluva nebola dojednaná individuálne. Podľa názoru oprávneného spotrebiteľa v tomto prípade jednoznačne mohol ovplyvniť jej obsah, a to pred a po jej uzavretí, pritom bol o jej obsahu riadne poučený a podpisom to potvrdil. Mal možnosť zásadne zmeniť jej obsah tak, že od zmluvy mohol odstúpiť. Toto svoje tvrdenie oprávnený na účely § 53 ods. 3 OZ považuje za preukázanie opaku. Súd prvého stupňa nedal odpoveď na otázku, ako si predstavuje individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Spotrebiteľ mal možnosť vybrať si rozhodcovský súd, a ak si chcel zvoliť iný, ako v zmluve uvedený, mohol od zmluvy odstúpiť. Popri citácii častí niekoľkých rozhodnutí súdov oprávnený uviedol, že v prejednávanej veci rozhodcovská zmluva nebola súčasťou nepodpísaných všeobecných podmienok inej zmluvy. Ochrana spotrebiteľa by nemala byť zneužívaním práva v rozpore so základnými zásadami. Oprávnený zdôraznil, že povinný nemusel pochopiť text zmlúv a ich zmysel v krátkej dobe alebo ihneď pri ich podpise. Povinný mal možnosť rozhodcovskú zmluvu tak ako ostatné dokumenty potrebné k uzavretiu zmluvného vzťahu vopred vyžiadať, preštudovať (prípadne o ich obsahu poradiť sa s advokátom) a následne zmluvy podpisovať. Tiež argumentoval, že právomoc exekučného súdu preskúmať ktorýkoľvek exekučný titul v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je totožná s rozsahom tejto právomoci vo vzťahu k rozsudku všeobecného súdu. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil s náležitým a presvedčivým odôvodnením rozhodnutia prvostupňovým súdom v celom rozsahu (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza.

Rozhodujúcou otázkou, ktorú súd prvého stupňa prioritne správne vyriešil, bola platnosť rozhodcovskej zmluvy, čím vyriešil i otázku možnosti viesť exekúciu na podklade exekučného titulu vydaného orgánom, ktorý svoju právomoc odvodil od takejto rozhodcovskej zmluvy.

Podľa rozhodcovskej zmluvy č. 8300042558 uzavretej medzi oprávneným a povinnou, ktorá má formu predtlaču a bola podpísaná povinnou v rovnaký deň ako zmluva o revolvingovom úvere č. 8300042558, a to dňa 11.10.2011 v Starej Ľubovni, zatiaľ čo osobou oprávnenou konať v mene oprávneného až dňa 28.10.2011 v Bratislave, mali byť spory zo zmluvy riešené porstredníctvom príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z ďalej uvedených rozhodcovských súdov, pričom výber rozhodcovského súdu spočíva na strane podávajúcej žalobný návrh.

Odvolací súd nesúhlasí s odvolacím argumentom, že rozhodcovská zmluva bola individuálne dojednaná, pretože mala formu samostatnej listiny.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Nie je prejavom individuálneho dojednania rozhodcovskej zmluvy také konanie, pri ktorom je spotrebiteľovi pri podpise zmluvy o revolvingovom úvere predložené tlačivo rozhodcovskej zmluvy na prečítanie a podpísanie, pri ktorom je navyše konfrontovaný s ďalším pre spotrebiteľa neprehľadným, vzhľadom na minimalizovanú veľkosť písma ťažko čitateľným tlačivom zmluvných dojednaní s obsahom pri bežnej veľkosti písma predstavujúcim niekoľko strán formátu A4. Z textu rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že dodávateľ - veriteľ je predkladateľom návrhu rozhodcovskej zmluvy (bod 2.), ide o rutinný postup zo strany dodávateľa, ktorým pri podpise hlavného kontraktu (dojednaného individuálne, keďže spotrebiteľ prejavuje dopyt, žiada o finančné prostriedky, zisťuje a dojednáva podmienky ich získania a rozhoduje sa pre ich prijatie) bez aktivity a záujmu spotrebiteľa jednostranne vovádza spotrebiteľa do uzatvárania zmlúv zabezpečujúcich výlučne dodávateľovi ochranu jeho pohľadávok, jeho záujmov, a to rozhodcovskými orgánmi, ktoré sám vopred určil v predloženej rozhodcovskej zmluve a ktorých sídla sú priamo v obvode sídla dodávateľa, prípadne na mieste, ktoré pri porovnaní pozície, postavenia a možností dodávateľa a spotrebiteľa, dodávateľa nijako neobmedzuje, avšak pre spotrebiteľa môže predstavovať nezanedbateľnú (vo výnimočných prípadoch až neprekonateľnú) prekážku vrátane zvyšovania nákladov pri snahe hájiť svoje práva pred rozhodcovským súdom. Je nepochybné, že spotrebiteľ nebol žiadateľom tejto formy riešenia sporov zo zmluvy, ktorá vyvoláva hrubú nerovnováhu v postavení, možnostiach, a tým aj právach a povinnostiach zmluvných strán výlučne v neprospech spotrebiteľa.

Občiansky zákonník takúto neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 so sankciou neplatnosti. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nie je uvedené medzi prípadmi relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), ide o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti.

Navyše s prihliadnutím na úpravu právomoci rozhodcovského súdu v rozhodcovskej zmluve, ak spor vyvolá dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musí podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ustanovenia § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Občiansky zákonník účinný od 1. januára 2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy a z tohto ustanovenia odvolací súd naďalej považuje za opodstatnené, a naďalej sa pridrižiava, spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“.

Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, samostatná rozhodcovská zmluva alebo dodávateľ svojim konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ak teda dojednanie ukladá spotrebiteľovi

povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom, je pre jeho neprijateľnosť neplatné.

Na základe zistených skutočností pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky totiž už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom). Aj v tejto veci bola geografická neprijateľnosť miesta rozhodcovského konania, a tým neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy z tohto dôvodu, zrejmä.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa § 219 O.s.p. napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa pri zastavení exekučného konania (§ 224 ods. 1, 4 O.s.p., § 44 ods. 3 Exekučného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.